

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1286. MEDDELELSE

78. ÅRGANG 24. JUNI 1976

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars.

Formering af blommegrundstammer ved urteagtige stiklinger

O. Nymark Larsen

Indledning

Den nuværende produktion af blommegrundstammer er hovedsagelig baseret på formering ved afrivninger fra hyppede moderplanter, samt i mindre grad på formering ved træagtige stiklinger. Formering ved afrivninger er en metode, der kun kan gøres rationel ved anvendelse af specialmaskiner, og formering ved træagtige stiklinger er usikker.

Formering ved urteagtige stiklinger bruges ikke, men er en metode, der umiddelbart passer ind i produktionsmønstret i de fleste planteskoler.

Ved Statens Forsøgsstation, Hornum, er der foretaget forsøg med formering af de to grundstammekloner *Prunus 'Myrobalan B'* og *P. 'Marianna'* ved urteagtige stiklinger. Ved disse forsøg, er det i væksthuse undersøgt, hvor lang tid stiklingerne behøver til roddannelse, og om vækststofftilførsel er af betydning for roddannelsen. Der er desuden udført undersøgelser over tilvæksten hos planter i containere i væksthuse. Endvidere er det på friland undersøgt, om der kan opnås tilfredsstillende roddannelse i plasttunnel af almindelig planteskoletype.

Forsøgets udførelse

1. Stikning i væksthuse

Et-årige moderplanter i containere blev fra midten af marts drevet i væksthuse ved ca. 16° C. Planterne var før drivningen klippet ned til

10 cm længde, og de brød med 4-6 skud pr. plante.

Midt i april blev det første hold stiklinger høstet. Der blev kun benyttet topstiklinger, og disse var, efter at den yderste bløde spids var fjernet, ca. 10 cm lange. En del af stiklingerne blev ved »quick-dip« metoden behandlet med forskellige koncentrationer af vækststoffet IBA (indolyismørsyre). Der blev stukket i 3,8 cm stenuldblokke, hvori temperaturen ved undervarme blev holdt på ca. 21°C. Stiklingerne var dækket af et telt af mælkehvid plast, og der var i teltet automatisk tåge. For hver vækststofbehandling og klon blev der stukket 30 stiklinger.

Fire uger efter stikning blev der af hver af klonerne flyttet 30 velrodede planter op i 1 liter stenuldblokke og viderekulteret i væksthuse.

Sidst i maj blev et nyt hold stiklinger høstet, og formeringsforsøget blev gentaget.

2. Stikning på friland under plasttunnel

Først i juli blev der høstet stiklinger af planter, der stod i containere på friland. Disse stiklinger blev stukket i plasttunnel af vanlig planteskoletype, og i de første 6 uger efter stikningen blev de med en manuelt styret dysestreng overbruset en til flere gange daglig, afhængig af vejret. Stiklingerne blev ikke vækststofbehandlet, og der blev stukket 100 stiklinger af hver klon.

Resultater

1. Stikning i væksthushus

Af tabel 1 fremgår, at begge kloner ved stikning i væksthushus har vist god roddannelse, og at procent stiklinger med rod også uden vækststofbehandling er så god, at vækststofbehandling må anses for overflødig. Det bemærkes, at en stikling først er regnet for at have rod, når en eller flere rødder var trængt igennem stenuldblokkens sider eller bund.

Tabel 1. Procent stiklinger med rod

Bedømt fire uger efter stikning. Gns. af to stikketidspunkter

	Vækststofbehandling			
	Ube-hand- lede	500 ppm IBA	1000 ppm IBA	2000 ppm IBA
'Myrobalan B'	98	97	100	100
'Marianna'	100	100	100	100

I tabel 2 ses, at roddannelsen forløber meget hurtigt for begge kloner. Allerede tre uger efter stikning har alle stiklinger af 'Marianna' rod, og mere end 90 pct. af 'Myrobalan B' stiklingerne har ligeledes rod.

Tabel 2. Roddannelsesforløb. Procent stiklinger med rod ved bedømmelse to uger, tre uger og fire uger efter stikning

Gns. af to stikketidspunkter. Stiklinger ikke vækststofbehandlet

	Uger efter stikning		
	2	3	4
'Myrobalan B'	40	92	98
'Marianna'	77	100	100

På planterne, der sommeren over var kultiveret i containere i væksthushus, blev højde og roddiameter målt først i oktober. Gennemsnitshøjden var omkring 160 cm, medens roddiameteren, der siger mere om planternes egnethed til okulation, fremgår af tabel 3. Hos 'Myrobalan B' ligger roddiameteren hos 25 planter, svarende til 83 pct. af det samlede antal planter, på 6-10 mm, medens 28 af 'Marianna' planterne, svarende til 93 pct. af det samlede antal, har en roddiameter på 6-10 mm.

Tabel 3. Rodhalsdiameter målt ved vækstsæsonens afslutning

	Antal planter med roddiameter			
	4-6 mm	6-8 mm	8-10 mm	10-15 mm
'Myrobalan B'	4	10	15	1
'Marianna'	2	20	8	0

2. Stikning på friland under plasttunnel

Forsøget med stikning i plasttunnel blev udført for at undersøge, om der også, ved stikning under mindre kontrollerbare forhold end i væksthushus, kan opnås tilfredsstillende roddannelse.

Ved tilsyn under forsøget fremgik det, at roddannelsen var betydelig langsommere end ved stikning på undervarme i væksthushus, men ved optagning af stiklingerne i begyndelsen af november viste det sig, at procent stiklinger med rod var fuldt på højde med, hvad man anser for tilfredsstillende for andre kulturer stukket i plasttunneller. Af 'Myrobalan B' havde 94 pct. af stiklingerne rod, og af 'Marianna' havde 96 pct. af stiklingerne rod.

Vejledning

Produktion i væksthushus

Baseres på moderplanter i containere der drives i væksthushus fra februar, således at stikkestofmateriale kan høstes først i april. Moderplanterne skal, for at give et godt antal stiklinger, være velforgrenede, og de klippes inden drivningen tilbage til ca. 10 cm over forgreningen. Der kan høstes stiklinger, når de nye skud er ca. 25 cm lange, der benyttes 10-15 cm lange stiklinger, og da skuddene endnu på dette udviklingstrin er meget urteagtige, vil det være en fordel at fjerne 4-5 cm af toppen. Der stikkes under tåge eller plastdække i formeringsenhed eller frit på bed eller i kasse, og såfremt at stiklingerne står med en substrattemperatur på ca. 21° C, vil de fire uger efter stikning have så god rod, at de kan pottes. Der pottes i 1 liter containere og ved viderekultur i væksthushus vil planterne være okulationsklare sidst på sommeren.

Produktionen i væksthushus giver en meget kort

produktionstid men vil være forbundet med betydelige omkostninger og kræver derfor en nøje overvejelse af fordele og økonomi.

Produktion på friland

Baseres på moderplanter frit udplantet på friland, disse moderplanter behøver ikke at blive klippet hårdt tilbage, men en let studsning med en haksaks vil være en fordel. Der vil kunne høstes stiklinger fra midt i juni, og der benyttes 10-15 cm lange topstiklinger, såfremt at stik-

lingerne er meget urteagtige fjernes 4-5 cm af toppen. Stiklingen foregår i plasttunnel, og stiklingerne passes i roddannelsesperioden med oversprøjtninger som andre stiklingeformede kulturer under plasttunnel. De rodede stiklinger overvintres på køl ved minus 2° C og udplan-tes om foråret på bed for viderekultur.

Produktion på friland tager ret lang tid, men kan gennemføres med små investeringer og passer godt ind i det øvrige produktionsmønster i mange planteskoler.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1976 25,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 7.000 eksemplarer.